

Våra grödor

Göran och Eva. Lukning är ofta ett måste för att nå toppkvalitet vid fröodling av ängsgröe. Göran Brynell på Västrabo gård utanför Trelleborg fixar här en hundäxingplanta. Eva – ängsgröesorten alltså – tackade och gav över 1000 kilo frö per hektar.

Ängsgröe

– med havsutsikt ökar värdet

Text & foto Hans Jonsson

I sommar är det dags för VM i fotboll i Tyskland. Upp till bevis för Zlatan och grabbarna. Kraven är höga men för spel i världsklass krävs det också gräs i världsklass. Det sparkas, rivs och slits och den som ska fixa det hela, det är ängsgröen. Så fort en skada uppstår skjuter den ut sina utlöpare och vips, är skadan läkt. En fotbollsplan utan ängsgröe är som ett fotbollslandslag utan medicinsk expertis.

Som gräs sett är ängsgröen i toppklass, men vägen dit är inte helt enkel. Att odla fram frö av såväl hög kvalitet som kvantitet är ett konststycke. Det är mycket som ska stämma. Bördig och behaglig jord, kontroll på ogräsen, stor odlarskicklighet och uthållighet är några viktiga faktorer.

Det finns ett gammalt klassiskt talesätt som säger att man ska kunna se havet för att lyckas med fröodling av ängsgröe. Det gör man utan tvekan några kilometer väster om Trelleborg där vi hittar en av Sveriges största fröodlingar av ängsgröe. Den ligger på Västrabo gård som drivs av Göran Brynell, inte helt obekant för läsarna av Svensk Frötidning. Fyrtio av gårdens 390 hektar är ängsgröe och grödan är viktig.

– Först lägger jag in ängsgröe och sockerbetor i växtföljden, sen får resten hitta så bra platser som möjligt, berättar Göran Brynell.

Han har en grundmurad erfarenhet av fröodling och på frågan om vilket moment som är det viktigaste svarar han direkt – etableringen. Så varför inte ta del av ett recept på etablering av ängsgröe à la Brynell.

Så här går det till: Höstplöj noggrant med tiltpackare. Direktså insåningsgrödan, som i detta fallet är ärter, på våren med Rapid. Halv utsädesmängd och 24 centimeters radavstånd rekommenderas för att ge gröen ljus. Ringvält. Koppla sedan en Nordsten såmaskin med slitna billar och efterharven uppe. Sådnen sker så grunt som möjligt – en del frön ska ligga på ytan. Tillslut den öppna såfåran med välten. Splitta ogräsbekämpningen som i sockerbetor med första körningen på hjärtbladsogräs. På hösten skördas insåningsgrödan och allt som skuggar tas bort. En lång varm höst måste till för att plantorna och skottanlagen ska kunna utvecklas. Härav nyttan med varmt hav och kustnära läge.

Summa summarum: störst risk för en misslyckad ängsgröeodling är att med måttligt engagemang begrava fröna i en alltför styv jord som inte ser havet.

Lyckas man med odlingen belönas man med en bra omväxlingsgröda och humusuppbbyggnad. Den mycket tidiga skörden ger en god arbetsfördelning.

Tidigare stod fodertypen av ängsgröe för en stor del av fröodlingen. Denna sorttyp gav mycket högre fröskörd än grönytetypen. Men avkastningsdifferensen har minskat och idag kan man få mycket höga skördar av de kräsna grönytesorterna. Ett tecken på att den svenska fröodlarkårens förkovring. □

Fotnot: Artikeln ingår i Svensk Frötidning artikelserie "Våra Grödor". Nästa gröda i tur är vitklöver. Artiklarna finns samlade på hemsidan: www.svenskraps.se/frotidning

FAKTA

Ängsgröe

Latinskt namn: *Poa pratensis* L. Namnet *Poa* användes första gången på ett gräs av Homeros cirka 800 f. kr. (han med Illiaden och Odyssén)! Ängsgröe är en mycket variabel art och har ett antal underarter i vårt land, vilka ibland behandlas som egna arter, t.ex. nordgröe, smalgröe och silvergröe.

Inom arten ängsgröe finns olika sorttyper som anpassats för såväl betesmarker som grönytor. Den är lika uppskattad på fotbollsplaner som på betesmarker i nordligaste Norrland.

Fröodling av ängsgröe förekommer i princip endast i Skåne. Arealen de senaste åren har legat kring 550 hektar. Medelavkastningen är 670 kg/ha med en årlig variation på 400-800 kg/ha.

Höga krav. Ängsgröe är långsam i starten och kräver perfekta betingelser för hög skörd.